

Pascha, Eucharistiae sacramentum. „ Attamen saltem extrinsece probabilis est interpretatio, quam fuse tuetur Lugo (disp. 15. n. 157) : annum computandum esse a 1^a Januarii ad 31^{am} Decembris, quia hunc sensum naturaliter fundit vox *anni*.

Cum autem praeceptum sit de solis mortalibus confitendis, communiter tenent Theol. huic legi minime satisfieri confessione venialium e mera devotione. Quare admittunt cum Lugo (l. c. n. 162) eum qui in decursu anni, quocumque tandem modo computetur, pluries de venialibus confessus sit, in ipso autem anni fine, puta (juxta sententiam posteriorem) 31^a Decembris, graviter peccet, teneri ad confitendum ante anni finem. Sed merito notat Ball. P. (n. 1061), pluribus AA. allegatis, talem conclusionem longe recedere a fidelium sensu, neque aequum esse ut melioris sit condicionis qui eodem anno peccata mortalia quam qui solum venialia confessus sit. Nempe usus universalis habet ut omnes, etiamsi nullum mortale admiserint, confessionem annuam instituant, intendentes huic legi parere, nec desunt graves DD., ut S. Bonaventura, qui eam ad confessionem venialium in defectu mortalium extendant. (Lugo, l. c. n. 131) Ergo qui (ut vulgo fit) instituit confessionem tempore Paschatis cum intentione implendi hoc praeceptum, videtur satisfacere saltem per aliquam epikeiam, etiamsi tunc nihil nisi venialia accusanda habuit, neque obligari ad confitendum eodem anno mortale in quod forte ceciderit.

Si quis praecepto annuae confessionis non satisfecit, is, juxta sententiam communiter receptam (Lugo, l. c. n. 177 ; S. Alph. n. 668), nequit usque ad finem anni sequentis (alterutro modo computandi) exspectare ut confessionem instituat. Contradicunt tamen plures AA. graves antiquiores, ut dictum est in quaestione simili de omittente communionem tempore paschali. (n. 208) Controvertitur quoque utrum idem, confessione initio sequentis anni peracta, satisfaciat quoque pro obligatione istius anni, an iterum postea in mortale lapsus confiteri teneatur. Haec tamen controversia nihil facit ad praxim : etenim confitentibus et communicantibus paulo post paschale tempus numquam in mentem venit ita satisfieri pro sequenti anno paschali. (Ball. P. n. 1078)

3° *Ratio qua implenda est.* Hodie certum est huic legi non satisfieri confessione sacrilega. Damnavit enim Alex. VII prop. 14^{am} : „ Qui facit confessionem voluntarie nullam, satisfacit praecepto Ecclesiae „ Nec refert apud quem sacerdotem confessio haec annua instituat, dummodo jurisdictione gaudeat. Consuetudine enim vim legis habente aboliata est dispositio Conc. Lat. qua jubetur unusquisque confiteri apud proprium sacerdotem (parochum, episcopum, Rom. Pont.), nisi licentiam apud alium confitendi a proprio sacerdote obtinuerit, „ cum aliter ipsum non possit absolvere vel ligare. „ Cfr. Bened. XIV, Inst. 18. n. 9.

SECTIO III.
DE MINISTRO SACRAMENTI POENITENTIAE.

CAPUT I.

DE POTESTATE MINISTRI.

§. I. PRINCIPIA GENERALIA.

324. I. Numquam sacramentum poenitentiae valide administrari potest ab eo qui non sit **sacerdos**, ut a Dogmaticis demonstrari solet, et a pluribus Conciliis, ex. gr. Trid. (Sess. 14. c. 6) definitum est. Quare confessio, quae medio aevo in casu necessitatis fiebat laico, non erat proprie sacramentalis.

II. Praeter characterem sacerdotalem requiritur necessario in ministro hujus sacramenti **jurisdictio**. Etenim, ut definitum est a Trid. (l. c.), sententia absolutionis a sacerdote, tamquam a iudice, ad instar actus judicialis pronuntianda est : quam veritatem Dogmaticis relinquimus demonstrandam. Unde concludit Trid. (l. c. c. 7) : „ Quoniam igitur natura et ratio iudicii illud exposcit ut sententia in subditos dumtaxat feratur, persuasum semper in Ecclesia Dei fuit et verissimum esse Synodus haec confirmat, nullius momenti absolutionem eam esse debere quam sacerdos in eum profert in quem ordinariam aut subdelegatam non habet jurisdictionem. „ Quod ut distinctius percipiatur, juvabit hic quaedam de natura et divisionibus jurisdictionis subnectere.

Jurisdictio *universe sumpta* est potestas publica circa aliorum regimen seu gubernationem. Vocatur *publica* ad excludendam eam potestatem seu auctoritatem quam habet pater in filium, dominus in servum, etc., quae tantum ad domesticam ac privatam gubernationem pertinet. (Reiffenst. in l. 1. Decr. t. 29. n. 4. seqq.) Cum autem duae sint societates publicae et perfectae, Ecclesia et Status, distinguere est jurisdictionem ecclesiasticam et civilem.

Dividitur jurisdictio *ecclesiastica*, ratione amplitudinis suae, in jurisdictionem externi et interni fori.

Jurisdictio *fori externi* ea est, quae immediate ordinatur ad publicum societatis christianae regimen; *fori interni*, quae immediate ad privatam cujuslibet fidelis utilitatem ordinatur. Haec utiliter subdistingui potest in jurisdictionem f. i. *poenitentialis* et jurisdictionem f. i. *extra-poenitentialis*. Prior in usum deduci nequit, nisi in ipso actu sacramentalis confessionis; posterior etiam extra confessionem sacramentalem exerceri potest, ex. gr. tollendo censuram vel dispensando in voto cum effectu qui tantum in f. i. obtineat. (Aichner, Comp. J. Eccl. § 24) De divisione jurisdictionis in ordinariam et delegatam, cfr. dicta Vol. I. n. 117.

§ 2. DE MINISTRO HUIUS SACRAMENTI EX ORDINARIA POTESTATE.

325. I. In triplici gradu ponuntur ordinarii ministri hujus sacramenti:

1° Summus Pontifex, qui jurisdictionem illam habet universalissimam quoad loca, personas et culpas, et quoad modum utendi illa vel per se immediate, vel per alios. Ad hunc gradum reducuntur ii qui excellentiori modo universalem hanc jurisdictionem participant, ut Magnus Poenitentiarius.

2° Episcopi, quorum munus intrinsece adnexam habet jurisdictionem fori interni super eos, quorum episcopi constituti sunt. Huc pertinent Vicarii Generales episcoporum. Generales vel Provinciales Ordinum religiosorum, etc.

3° Parochi, qui ex officio proximam curam et obligationem habent hoc sacramentum fidelibus sibi commissis ministrandi. Ad hunc gradum reducuntur praelati immediati Ordinum religiosorum et quicumque curam immediatam aliquarum animarum gerunt. (Suar. de Poenit. disp. 25. sect. 2)

II. Circa potestatem hanc ordinariam notanda sunt praecipue sequentia:

1° Haec incipit cum muneris possessione, et eadem cessante desinit.

2° Cum hujusmodi jurisdictio sit personalis, episcopus et parochus (vel simile munus gerentes) subditos suos ubique locorum absolvere possunt. Haec, teste Bened. XIV (Inst. 86. n. 7), est unanimis omnium sententia.

3° Parochi, saltem ubi non viget contraria consuetudo, neque episcopus expresse contradixit, possunt audire confessiones non tantum in paroecia sua, sed in tota dioecesi. Nam licet, in rigore juris, approbati sint tantum pro loco vel civitate in qua sita sit eorum paroecia, consue-

tudo fere ubique invaluit ut in universa dioecesi jurisdictionem obtineant. (Ball. P. n. 556)

4° Parochus probabiliter censendus est universaliter approbatus, ac proinde vocari potest a parochis alterius dioecesis ad audiendas confessiones ejus subditorum. (Lugo, disp. 21. n. 21; Viva, in prop. 16^{am} damn. ab Alex. VII, n. 11; Ball. P. n. 559) Nam Trid. (Sess. 23. de ref. c. 15) nullam requirit approbationem pro iis qui beneficium parochiale obtinent. Aliis tamen, ut S. Alph. (n. 544), praeplacet sententia contraria: quia parochus minime approbatur ab Ecclesia universali, sed tantum a suo episcopo pro sola ejus dioecesi. Huic sententiae favet responsum S. C. C. 3 Dec. 1707, quod allegat S. Alph. (l. c.) In praxi raro locus est quaestioni, eo quod episcopus concedere solet parochis in finibus dioecesis commorantibus ut parochos vicinae dioecesis ad audiendas confessiones advocent. Cfr. n. 330, II.

§ 3. DE MINISTRO HUIUS SACRAMENTI EX DELEGATIONE.

326. I. Ut sacerdos quilibet, sive saecularis, sive regularis, jurisdictionem delegatam ad audiendas confessiones saecularium accipiat, necessarium est ut ab episcopo loci approbationem obtineret.

Necessitas ista inducta est a Conc. Trid. (Sess. 23. c. 15 de ref.), ideoque ex ejusdem verbis omnino determinanda est: "Decernit S. Synodus nullum, etiam Regularem, posse confessiones saecularium, etiam sacerdotum, audire, nec ad id idoneum reputari, nisi aut parochiale beneficium aut ab episcopis per examen, si illis videbitur esse necessarium, aut alias idoneus judicetur et approbationem... obtineat." Scilicet ante Conc. Trid., spectata tantum sacramenti poenitentiae natura, poterat quilibet sacerdos excipere confessionem alieni subditi sub hac unica conditione, quod is licentiam a proprio sacerdote obtinisset. Trid. vero alteram conditionem *sine qua non* adjecit, nempe approbationem. Hinc licentia quae daretur a proprio sacerdote, ex. gr. parochi, ei qui non foret approbatus ab episcopo loci, concederetur ei qui jure incapax esset jurisdictionis recipiendae, ideoque inanis foret. Nihil innovavit Trid. de confessionibus Regularium: de quibus dicitur n. 337 seqq.

Approbatio est authentica declaratio quod persona aliqua instructa sit dotibus necessariis ad confessarii munus exercendum, et cui propterea a legitimo superiore conferri possit jurisdictio in foro sacramentali. Sunt autem hae dotes: ex parte intellectus, scientia necessaria ad audiendas confessiones et prudentia ad eam casibus particularibus applicandam; ex parte voluntatis, morum integritas qua confessarius congruenter tanto officio fungi possit. (Ball. P. n. 547)